

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

NÁLEZ

Ústavného súdu Slovenskej republiky

V mene Slovenskej republiky

III. ÚS 108/2024-22

Ústavný súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu Roberta Šorla (sudca spravodajca) a sudcov Ivana Fiačana a Martina Vernarského v konaní podľa čl. 127 Ústavy Slovenskej republiky o ústavnej sťažnosti sťažovateľa [REDACTED], [REDACTED], [REDACTED], zastúpeného JUDr. Emíliou Korčekovou, Malacká cesta 5680/2B, Pezinok, proti postupu Mestského súdu Bratislava IV v konaní sp. zn. B2-13C/12/2018 takto

rozhodol:

- Postupom Mestského súdu Bratislava IV v konaní sp. zn. B2-13C/12/2018 **bolo porušené** základné právo sťažovateľa na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a čl. 38 ods. 2 Listiny základných práv a slobôd a právo na prejednanie jeho záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd.
- Mestskému súdu Bratislava IV **prikazuje**, aby v konaní sp. zn. B2-13C/12/2018 konal bez zbytočných prietáhov.
- Sťažovateľovi **priznáva** finančné zadostučinenie **2 500 eur**, ktoré je Mestský súd Bratislava IV **povinný** zaplatiť mu do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.
- Mestský súd Bratislava IV je **povinný** nahradiť sťažovateľovi trovy konania **713,96 eur** a zaplatiť ich jeho právnej zástupkyňi do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.
- Vo zvyšnej časti ústavnej sťažnosti **nevyhovuje**.

Odôvodnenie:

I.

1. Sťažovateľ sa ústavnou sťažnosťou doručenou ústavnému súdu 8. februára 2024 domáha vyslovenia porušenia základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a čl. 38 ods. 2 Listiny základných práv a slobôd (ďalej len „listina“) a práva na prejednanie svojej záležitosti v primeranej lehote

podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) postupom mestského súdu, na ktorý prešiel výkon súdnictva z Okresného súdu Bratislava II, v jeho civilnom spore. Mestskému súdu žiada prikázať konať bez zbytočných prietáhov a zároveň žiada priznať finančné zadosťučinenie 6 000 eur.

II.

2. Sťažovateľ na žalobu žalobcu z februára 2008 reagoval vzájomnou žalobou z mája 2018, ktorou od žalobcu z dôvodu ochrany osobnosti žiada náhradu nemajetkovej ujmy 200 000 eur. Žalobca žalobu proti sťažovateľovi zobral späť v auguste 2018, na čo okresný súd konanie v tejto časti v decembri 2018 zastavil. Okresný súd v septembri 2020 vyzval sťažovateľa na oznámenie, či trvá na vzájomnej žalobe. Sťažovateľ na to reagoval sťažnosťou na prietahy v konaní. Okresný súd nariadil pojednávanie na 24. máj 2023, ktoré na žiadosť sťažovateľa zo zdravotných dôvodov odročil. Ďalšie pojednávanie bol nariadené na 26. január 2024. Po neúspešnom pokuse o zmierlivé vyriešenie sporu sťažovateľ mestskému súdu doručil zmenu žaloby, ktorá bola na pojednávaní uznesením pripustená. Pojednávanie však bolo na žiadosť advokáta žalobcu odročené na 28. február 2024 tak, aby sa mohol vyjadriť k zmenenej vzájomnej žalobe sťažovateľa. Pojednávanie vo februári 2024 sa uskutočnilo a bolo odročené na 19. apríl 2024.

III.

3. Sťažovateľ zvyrazňuje, že konanie trvá šesť rokov a okrem jedného pojednávania súd nevykonal žiaden úkon. Vec je podľa neho po právnej a skutkovej stránke jednoduchá a má preňho vzhľadom na značný negatívny mediálny obraz a nepravdivé informovanie o jeho nepodmienečnom odsúdení v trestnom konaní mimoriadny význam. Zároveň uvádza, že k predĺženiu konania neprispel. Finančné zadosťučinenie odôvodňuje tým, že prietahmi dochádza k odmietnutiu spravodlivosti.

4. Mestský súd k ústavnej sťažnosti uviedol, že konanie o žalobe je právoplatne skončené. Bez zbytočných prietáhov sa koná len o vzájomnej žalobe sťažovateľa. Odmieta, že by konanie vo veciach ochrany osobnosti bolo možné považovať za jednoduché. Poukazuje na opakované zmeny sudcov a na to, že pred nariadením pojednávania musel vykonať nešpecifikované „procesné“ úkony tak, aby mohol nariadiť pojednávanie na máj 2023, z ktorého sa však sťažovateľ ospravedlnil. Keďže bola realizovaná súdna mapa, bolo pojednávanie ďalej nariadené na január 2024, ktoré však bolo odročené pre zmenu vzájomnej žaloby sťažovateľovi.

IV.

5. Účelom základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov je odstránenie stavu právnej neistoty, v ktorej sa nachádza osoba domáhajúca sa rozhodnutia všeobecného súdu. K odstráneniu tohto stavu dochádza zásadne až právoplatným rozhodnutím súdu (IV. ÚS 221/04). Porušenie základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov sa skúma s prihliadnutím na okolnosti prípadu z pohľadu (i) právnej a faktickej zložitosti veci, (ii) správania účastníka a (iii) postupu súdu (I. ÚS 41/02).

6. Konanie o ochranu osobnosti predstavuje štandardnú rozhodovaciu agendu civilných súdov. Hoci môže byť skutkovo či právne zložitá, vec sťažovateľa takéto prvky nevykazuje, keďže k žiadnemu rozsiahlemu dokazovaniu zatiaľ nedošlo. K predĺženiu konania čiastočne prispel sťažovateľ,

keď z dôvodov na jeho strane (zdravotný stav a zmena žaloby) došlo k odročeniu dvoch pojednávaní. Konanie o vzájomnej žalobe sťažovateľa však trvá takmer šesť rokov, čo bolo spôsobené úplnou nečinnosťou okresného súdu medzi koncom roka 2018 a májom roku 2023, keď bolo pristúpené k nariadeniu prvého pojednávania. Takýto odstup medzi podaním žaloby, hoc aj vzájomnej a nariadením pojednávania, je ústavne neudržateľný, a to najmä potom, ako sa sťažovateľ ešte v roku 2020 sťažoval na prieťahy. Preto bolo podľa čl. 127 ods. 2 ústavy ústavnej sťažnosti vyhovené a vyslovené, že postupom mestského súdu bolo porušené základné právo sťažovateľa na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a podľa čl. 38 ods. 2 listiny a právo na prejednanie záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru s tým, že mestskému súdu bolo prikázané, aby vo veci konal bez zbytočných prieťahov.

7. K tvrdeniu o zmene súdnej mapy a sudcov treba uviesť, že systémové zmeny nemôžu byť dôvodom zmarenia základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov a nezbavujú štát zodpovednosti za prieťahy. Účelom ústavnej sťažnosti nie je pomenovanie príčin prieťahov alebo dospieť k záveru, či majú objektívny alebo subjektívny charakter. Dôležité je rozhodnúť, či k prieťahom v konaní došlo, a odstrániť stav právnej neistoty sťažovateľa.

8. Cieľom finančného zadosťučinenia je dovŕšenie ochrany porušeného základného práva v prípadoch, v ktorých sa zistilo, že k porušeniu došlo spôsobom, ktorý vyžaduje nielen vyslovenie porušenia, prípadne príkaz na ďalšie konanie bez pokračujúceho porušenia základného práva (IV. ÚS 210/04). Tak je to aj v tomto prípade, v ktorom rozhodujúcim faktorom pri zistení porušenia ústavných práv sťažovateľa bola hrubá nečinnosť mestského súdu. S prihliadnutím na celkovú dĺžku a fázu konania, správanie sťažovateľa a postup súdu bolo sťažovateľovi podľa čl. 127 ods. 3 ústavy priznané finančné zadosťučinenie 2 500 eur.

V.

9. Zistené porušenie ústavných práv sťažovateľa odôvodňuje, aby mu mestský súd podľa § 73 ods. 3 zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov nahradil trovy konania, ktoré mu vznikli právnym zastúpením a ktorých výška bola určená podľa vyhlášky Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky č. 655/2004 Z. z. o odmenách a náhradách advokátov za poskytovanie právnych služieb v znení neskorších predpisov (ďalej len „vyhláška“), čo za dva úkony právnej služby (prevzatie a príprava zastúpenia a podanie sťažnosti 2 x 343,25 eur) s náhradou podľa § 16 ods. 3 vyhlášky (2 x 13,73 eur) predstavuje 713,96 eur.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 10. apríla 2024

Robert Šorl
predseda senátu